

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron  
w dniu 22 czerwca 2023 r.,

**w sprawie K. K.**

zażalenia na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 5 kwietnia 2023 r. o odmowie przyjęcia skargi obrońcy oskarżonego K. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach II Wydział Karny z dnia 10 listopada 2022 r. w sprawie II Ka 668/22, uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 26 lipca 2022 r. i przekazującego sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania,  
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

**p o s t a n o w i ł**

**utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.**

## UZASADNIENIE

Pismem z dnia 14 marca 2023 r. (data stempla pocztowego) obrońca oskarżonego K. K. złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia skargi na wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 10 listopada 2022 r., w sprawie II Ka 668/22, dołączając do pisma skargę złożoną w trybie art. 539a § 1 k.p.k.

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2023 r. Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosku obrońcy oskarżonego o przywrócenie terminu do złożenia skargi (k. 465).

W dniu 5 kwietnia 2023 r. Zastępca Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Siedlcach na mocy zarządzenia z dnia 5 kwietnia 2023 r.

odmówił przyjęcia skargi obrońcy oskarżonego K. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach II Wydział Karny z dnia 10 listopada 2022 r., uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 26 lipca 2022 r. i przekazującego sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu zarządzenia wskazał, że zgodnie z treścią art. 539b § 1 i 2 k.p.k. skargę wnosi się w terminie 7 dni od daty doręczenia wyroku z uzasadnieniem. W przedmiotowej sprawie wyrok tego Sądu Okręgowego został oskarżonemu doręczony w dniu 22 grudnia 2022 r. (k. 421). W dniu 28 grudnia 2022 r. oskarżony złożył wniosek o ustanowienie obrońcy z urzędu w celu sporządzenia skargi (k. 423). W związku z tym termin z mocy art. 127a § 1 k.p.k. uległ zawieszeniu. Odpis zarządzenia odmawiającego ustanowienia obrońcy z urzędu doręczono oskarżonemu w dniu 23 stycznia 2023 r. (k. 426). Zdaniem Zastępcy Przewodniczącego w tym dniu rozpoczął bieg zawieszony termin do wniesienia skargi.

Obrońca oskarżonego na zasadzie art. 425 § 1-3 k.p.k. i art. 530 § 3 k.p.k. zaskarżył to zarządzenie w całości i na zasadzie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 466 § 1 k.p.k. i art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. zarzucił:

1/ obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na jego treść, to jest art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k., art. 127a § 1 k.p.k., art. 126 § 1 k.p.k., art. 6 k.p.k. i art. 16 § 1 k.p.k.:

a/ poprzez bezzasadne przyjęcie, że należało odmówić przyjęcia skargi jako złożonej po terminie;

b/ poprzez odmowę przyjęcia skargi w sytuacji, w której skarżący przedłożył przed tutejszym sądem wniosek o przywrócenie terminu do złożenia skargi (vide: wniosek z 14 marca 2023 r. i skarga z 14 marca 2023 r.) w zawitym terminie 7 dni od daty ustania przeszkody - która została szczegółowo wykazana we wniosku o przywrócenie terminu oraz jednocześnie skarżący dopełnił czynności, która miała być w terminie wykonana;

2/ błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za podstawę zaskarżonego orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, to jest:

a/ błędne ustalenie, że należało odmówić przyjęcia skargi jako złożonej po terminie, błędne ustalenie, że skarga została złożona po terminie;

b/ błędne ustalenie, że skarga została złożona po terminie w oparciu o treść postanowienia z dnia 4 kwietnia 2023 r.;

c/ brak ustalenia, że oskarżonemu K. K. doręczono w dniu 23 stycznia 2023 r. zarządzenie z dnia 2 stycznia 2023 r. Przewodniczącego Wydziału II Karnego działającego z upoważnienia Prezesa Sądu Okręgowego w Siedlcach, które to zarządzenie nie uwzględniło wniosku oskarżonego o wyznaczenie obrońcy z urzędu celem złożenia skargi (art. 539a § 1 k.p.k.) do Sądu Najwyższego na wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach II Wydział Karny z dnia 10 listopada 2022 r., sygn. akt II Ka 668/22, przy czym dokonując doręczenia tego zarządzenia oskarżonemu, Sąd Okręgowy pouczył go o możliwości złożenia zażalenia na to zarządzenie (doręczenie odpisu zarządzenia k. 426);

d/ brak ustalenia, że oskarżony w dniu 30 stycznia 2023 r. (koperta k. 433) nadał do Sądu Okręgowego w Siedlcach zażalenie na wskazane powyżej zarządzenie o odmowie ustanowienia obrońcy z urzędu dla oskarżonego, a rzeczone zażalenie zostało złożone z zachowaniem 7-dniowego terminu i było poprawne pod względem merytorycznym;

e/ brak ustalenia, że zgodnie treścią art. 528 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. zarządzono o pozostawieniu zażalenia oskarżonego w aktach bez nadania mu biegu, jako że zażalenie to jest niedopuszczalne, a o wydaniu przedmiotowego zarządzenia oskarżony został poinformowany pismem z dnia 14 lutego 2023 r. (k. 434), które zostało doręczone oskarżonemu dnia 7 marca 2023 r.;

f/ brak ustalenia, że oskarżony nie ponosi winy za uchybienie rzeczonemu terminowi, albowiem doszło do tego wyłącznie z uwagi na błędne pouczenie oskarżonego o przysługującym mu prawie do zażalenia na zarządzenie z dnia 2 stycznia 2023 r. (doręczenie odpisu zarządzenia k. 426), do którego to pouczenia oskarżony się zastosował (a jak wynika z utrwalonego orzecznictwa w tym zakresie wadliwe pouczenie oskarżonego o przysługującym mu prawie do wniesienia środka zaskarżenia stanowi niezawinioną przyczynę niedotrzymania terminu, a co za tym

idzie stanowi to dostateczną podstawę do jego przywrócenia (vide: uchwała 7 sędziów SN z dnia 19.03.1970 r., VI KZP 1/70; postanowienie SN z 3.02.2006 r., II KZ 51/05, LEX nr 173661, z częściowo aprobującą glosą J. Kosowskiego, OSP 2007/11, poz. 128; postanowienie SN z 22.05.2005 r., III KZ 8/05, LEX nr 149643; postanowienie SN z 18.03.2005 r., III KZ 7/05, LEX nr 148206; postanowienie SN z 19.01.2010 r., WZ 53/09, OSNwSK 2010/1, poz. 33);

g/ brak ustalenia, że oskarżony najwcześniej powziął wiedzę o uchybieniu terminowi z art. 539b § 1 zd. 1 k.p.k. w chwili, w której doręczono mu pismo z dnia 14 lutego 2023 r. (k. 434) w dniu 7 marca 2023 r. - tym samym zgodnie z treścią art. 126 § 1 k.p.k., w zawitym terminie 7 dni od daty ustania przeszkody oskarżony mógł zgłosić wniosek o przywrócenie terminu, dopełniając jednocześnie czynności, a co miało miejsce w dniu 14 marca 2023 r. (a więc w terminie) - z chwilą nadania wniosku o przywrócenie terminu i jednocześnie ze złożeniem skargi w trybie art. 539a § 1 k.p.k.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia o odmowie przyjęcia skargi i przyjęcie skargi do rozpoznania jako złożonej w terminie, a także o reasumpcję postanowienia z dnia 4 kwietnia 2023 r., poprzez jego zmianę oraz uwzględnienie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia skargi.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Zażalenie obrońcy oskarżonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak wynika z akt sprawy w dniu 14 marca 2023 r. obrońca oskarżonego K. K. wniósł o przywrócenie terminu, na podstawie art. 126 § 1 k.p.k., do złożenia skargi na wyrok Sądu Okręgowego w Siedlach II Wydział Karny z dnia 10 listopada 2022 r., w sprawie II Ka 668/22, dołączając do pisma skargę złożoną w trybie art. 539a § 1 k.p.k. (k. 445). Zgodnie z tym przepisem, jeżeli niedotrzymanie terminu zawitego nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, strona w zawitym terminie 7 dni od daty ustania przeszkody może zgłosić wniosek o przywrócenie terminu, dopełniając jednocześnie czynności, która miała być w terminie wykonana.

Natomiast Sąd Okręgowy w postanowieniu z dnia 4 kwietnia 2023 r. doszedł do wniosku, iż nie mogło być mowy o przeszkodzie w rozumieniu przepisu art. 126 § 1 k.p.k., natomiast zastosowanie musiał znaleźć art. 127a § 1 k.p.k., który stanowi, że jeżeli warunkiem skuteczności czynności procesowej jest jej dokonanie przez obrońcę lub pełnomocnika, termin do jej dokonania ulega zawieszeniu dla strony postępowania na czas rozpoznania wniosku o przyznanie pomocy prawnej w tym zakresie.

Z treści tego przepisu wynika, że zawieszenie terminu, o którym mowa w § 1, następuje jedynie na czas rozpoznania wniosku o wyznaczenie pełnomocnika lub obrońcy i odnosi się do terminu strony. Termin do dokonania określonej czynności procesowej ulega zawieszeniu od daty złożenia przez stronę wniosku o wyznaczenie obrońcy lub pełnomocnika. Zawieszenie terminu trwa na czas rozpoznania wniosku o przyznanie pomocy prawnej (zob. J. Skorupka, [w:] R. A. Stefański, S. Zabłocki (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166, LEX/WKP 2017, teza 6). W tym pozostałym terminie strona może ustanowić obrońcę lub pełnomocnika z wyboru (zob. M. Kurowski [w:] D. Świecki (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, teza 4). Natomiast w przypadku uwzględnienia wniosku zastosowanie znajdzie § 2, z którego wynika, że dla obrońcy lub pełnomocnika wyznaczonego z urzędu termin do dokonania czynności procesowej biegnie od nowa. Przepis art. 127a k.p.k. znajduje zastosowanie w takich wypadkach, w których warunkiem skuteczności danej czynności procesowej jest dokonanie jej przez tzw. podmiot fachowy, gdyż wymagany jest przymus adwokacko-radcowski. Sytuacja taka wystąpi w przypadku wniesienia skargi z uwagi na treść art. 539f k.p.k. w zw. z art. 526 k.p.k.

Trafnie więc Sąd Okręgowy w Siedlcach w postanowieniu z dnia 4 kwietnia 2023 r. stwierdził, że okres zawieszenia należy liczyć od momentu złożenia wniosku do chwili powiadomienia strony o jego nieuwzględnieniu. Zastosowanie w tej sprawie powinien bowiem znaleźć art. 127a § 1 k.p.k., a nie, jak wskazał obrońca, art. 126 § 1 k.p.k. Przepis ustanawiający podstawę do zawieszenia biegu terminu musi być bowiem potraktowany jako *lex specialis*, a nie jako przykład „przeszkody od strony niezależnej” w rozumieniu art. 126 § 1 k.p.k. Była to zresztą jedyna „przeszkoda od strony niezależna”, na którą powołał się obrońca we

wniosku o przywrócenie terminu z dnia 14 marca 2023 r., tak więc Sąd nie miał w istocie możliwości zastosowania art. 126 § 1 k.p.k., skoro żadna inna przeszkoda nie wystąpiła.

W rezultacie, w niniejszej sprawie znalazł zastosowanie art. 127a § 1 k.p.k., a zatem siedmiodniowy termin na złożenie skargi w tej sprawie uległ zawieszeniu w dniu 28 grudnia 2022 r. (a zatem szóstego dnia terminu) wskutek złożenia przez oskarżonego wniosku o ustanowienie obrońcy z urzędu w celu sporządzenia skargi. Zarządzeniem Przewodniczącej Wydziału z dnia 2 stycznia 2023 r. odmówiono jego wyznaczenia (doręczenie odpisu zarządzenia k. 426). Błędnie pouczony, oskarżony w dniu 30 stycznia 2023 r. (k. 433) nadał do Sądu Okręgowego w Siedlcach zażalenie na zarządzenie o odmowie ustanowienia obrońcy z urzędu (złożone z zachowaniem 7-dniowego terminu). Zarządzono o pozostawieniu zażalenia oskarżonego z dnia 30 stycznia 2023 r. w aktach bez nadania mu biegu, jako że zażalenie to jest niedopuszczalne. Następnie, dopiero w dniu 7 marca 2023 r. oskarżony – odbierając pismo o pozostawieniu bez rozpoznania jego zażalenia jako niedopuszczalnego – uzyskał pełną wiedzę o tym, że nie zostanie mu wyznaczony obrońca z urzędu, a w rezultacie powinien sam ustanowić obrońcę w celu sporządzenia i podpisania skargi. O wydaniu przedmiotowego zarządzenia oskarżony został poinformowany pismem z dnia 14 lutego 2023 r. (k. 434), które zostało doręczone oskarżonemu dnia 7 marca 2023 r., co spowodowało wznowienie biegu terminu z art. 539b § 1 k.p.k., gdy pozostawał jeden dzień do upływu terminu 7-dniowego na złożenie skargi. Sąd Okręgowy w postanowieniu z dnia 4 kwietnia 2023 r. słusznie wskazał, że termin określony w art. 539b § 1 k.p.k. nie biegł od dnia 7 marca 2023 r. od nowa, lecz upływał w dniu 8 marca 2023 r. Tymczasem skarga została złożona w dniu 14 marca 2023 r.

Nie mogło ulegać wątpliwości, że oskarżony nie ponosi winy za uchybienie terminowi, albowiem doszło do tego wyłącznie z uwagi na błędne pouczenie oskarżonego o przysługującym mu prawie do złożenia zażalenia na zarządzenie z dnia 2 stycznia 2023 r. W istocie, zgodnie z zasadą przewidzianą w art. 16 § 1 k.p.k. mylne pouczenie nie może wywołać ujemnych skutków procesowych dla skazanego (por. postanowienie SN z dnia 18 marca 2005 r., III KZ 7/05, LEX nr

148206). Gdyby w pouczeniu dołączonym do doręczonej skazanemu informacji zawarto informację o braku możliwości wniesienia zażalenia - a powinna być w pouczeniu zawarta - to skazany nie miałby prawa powoływać się na błędne pouczenie i zawieszenie terminu nie biegłoby w czasie całego postępowania zażaleniowego. Brak tej informacji spowodował stan, który obiektywnie należy ocenić jako wyraźną sugestię, że termin nadal jest zawieszony, bowiem ciągle trwa „czas rozpoznania wniosku o przyznanie pomocy prawnej”. Była to zatem, z powodu jej oczywistej niekompletności, informacja mylna w znaczeniu, o którym mowa w art. 16 k.p.k. (zob. podobnie: postanowienie SN z dnia 3 lutego 2006 r., II KZ 51/05, LEX nr 173661).

Podkreślenia wymaga, że w niniejszym postępowaniu zażaleniowym Sąd Najwyższy nie może odnosić się do prawidłowości odmowy przywrócenia terminu. Termin do wniesienia skargi przywrócony nie został i obecnie nie ma możliwości podważenia tej decyzji Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 4 kwietnia 2023 r. Ponieważ zaś nie doszło do przywrócenia terminu, to Sąd Okręgowy w zarządzeniu z dnia 5 kwietnia 2023 r. trafnie zdecydował, że nie ma możliwości przyjęcia skargi, skoro została wniesiona po terminie. Nie ulega przecież wątpliwości, że skarga została wniesiona po terminie, co przyznaje sam obrońca. Z przyczyn podanych powyżej, nie mógł znaleźć zastosowania art. 126 § 1 k.p.k., a więc nie można było przyjąć, że w zawitym terminie 7 dni od daty ustania przeszkody oskarżony mógł zgłosić wniosek o przywrócenie terminu, dopełniając jednocześnie czynności, co miało mieć miejsce w dniu 14 marca 2023 r.

Reasumując, słusznie obrońca wskazał, iż w każdej z decyzji wydanych przez Sąd Okręgowy w Siedlcach przyjęto inny sposób rozumowania i liczenia terminu na złożenie skargi. Należało uznać, że to w postanowieniu tego Sądu z dnia 4 kwietnia 2023 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach prawidłowo zastosował normy prawa procesowego i trafnie obliczył, że termin 7-dniowy z art. 539b § 1 k.p.k. do wniesienia skargi rozpoczął bieg w dniu 22 grudnia 2022 r., kiedy to został K. K. doręczony odpis wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 10 listopada 2022 r. Ponieważ oskarżony w dniu 28 grudnia 2022 r. złożył wniosek o ustanowienie

obrońcy, to dopiero w tym dniu termin ten uległ zawieszeniu. Natomiast sposób liczenia upływu terminu przyjęty w zarządzeniu z dnia 5 kwietnia 2023 r. był błędny.

Zarzuty sformułowane przez skarżącego przeciwko zarządzeniu z dnia 5 kwietnia 2023 r. można by uznać częściowo za słuszne, bowiem Sąd Okręgowy w Siedlcach oparł się na błędnym rozumowaniu. Skarżący trafnie wskazał, że błędne było ustalenie, że oskarżony nie ponosi winy za uchybienie rzeczonemu terminowi, albowiem doszło do tego wyłącznie z uwagi na błędne pouczenie oskarżonego o przysługującym mu prawie do zażalenia na zarządzenie z dnia 2 stycznia 2023 r. Jednak błędne pouczenie mogło jedynie uzasadniać uchybienie terminowi do dnia 8 marca 2023 r., kiedy to termin zawieszony ostatecznie upłynął. Należy zaznaczyć, że nie jest wystarczające do przywrócenia terminu złożenie wniosku przez obrońcę – by faktycznie uległ on wydłużeniu konieczne jest wydanie odpowiedniego postanowienia przez sąd, które jednak w niniejszej sprawie wydane nie zostało.

Wobec tego, mimo dopuszczenia się błędu w sposobie – i podstawie prawnej – liczenia biegu terminu na wniesienie skargi w zarządzeniu z dnia 5 kwietnia 2023 r., błąd ten nie miał wpływu na treść rozstrzygnięcia, skoro w istocie termin ten w momencie wniesienia skargi upłynął. Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w Siedlcach nie mogło więc w tej sytuacji ulec uchyleniu, skoro błędnie obrońca dowodził, że obraza przepisów postępowania miała wpływ na treść zarządzenia.

HK

[ł.n]